

U julu 2016. godine, ISF SistEkt je otišao u Rumuniju da bi otkrio realnost miniranja ove zemlje. Naš put je uključivao posete rudarskim lokacijama (operativnim, zatvorenim ili obnovljenim), poboljšano sastancima sa rudarskim kompanijama, akademikima i udruženjima. Baseni uglja iz doline Jiu, bakar u naselju Rosia Poieni-Geamana, zlatni četverostruki dom suspendiranog projekta Rosia Montana. ISF SistEkt prikazuje ove industrijske oblasti kroz tri polja izveštaja, podržanih bibliografskim pretraživanjima. Drugi deo priče: Rosia Poieni, najveći rumunski rudnik bakra.

Rosia Poieni, bakarni gigant na ivici Evrope

Smešten na planinama Apuseni u zapadnoj Rumuniji, rudnik Rosia Poieni sadrži drugi najveći depozit bakra pronađen bilo gde u Evropi. Njegov metalni potencijal je ogroman: smatra se da će se na njegovim mestima zadržati više od milijarde tona rude sa ocenom od 0,36% bakra i 0,25 g / t zlata. Ovaj porfirni nanos je prisutan u malim klasterima raspršenim širom stene i prvenstveno je sastavljen od bakarnih i železnih sulfata (halkopirita i pirita, respektivno).

Nedavna rudarska istorija

Za razliku od mnogih svojih susednih rudnika zlata, priča o rudniku Rosia Poieni počinje nedavno. Depozit je otkriven kao deo ogromne šeme istraživačkih programa provedenih u 1960. Otvoreno livenje započelo je deceniju kasnije pod komunističkim režimom Čaušesku. Od 1983. državno preduzeće Cupru Min preuzelo je svoje upravljanje i postavilo postojeće objekte za preradu rude.

Senka MMF-a i neuspeh privatizacije

Smatrajući se "crnom rupom" za ekonomiju zemlje od strane MMF-a, vlada je najavila privatizaciju kompanije Cupru Min kao deo dogovora sa organizacijom početkom 2012. Kanadsku kompaniju Roman Copper, posebno osnovana investicijom i bez ikakvog iskustva u rudarstvu, izabrao je Bukurešt. Ali pregovori nisu doneli ništa: Roman Bakar je odbio da plati zajam od 32 miliona evra za zaštitu životne sredine u toj oblasti. Vlada je rekla da je "spremna da oživi postupak", ali od tada se ništa nije dogodilo.

Konstantna aktivnost

550 ljudi trenutno radi na lokaciji Rosia Poieni (u rudniku, postrojenjima i kancelarijama). Svakog dana minira se 14.000 tona kamena. Polovina ovog se šalje u postrojenje za preradu rude, a druga polovina se jednostavno baca u kamen za otpatke na ivici jame. Srušeni i hemijski tretirani (posebno putem flotacijskog postupka), ruda se koncentriše u prah koji sadrži 20% bakra. Upravo je taj proizvod koji se zatim izvozi, uglavnom u Kinu, gdje se transformiše u metal bakra.

Šesi, dolina smrti

Pošto je rudnik otvoren 1980-ih godina, operater izbacuje rudarski otpad u okolne doline. Sada zatvoreno, početno naselbeno jezgro je izgrađeno blizu sela Curmatura, sa više od 300 porodica koje su iseljene iz svojih domova kako bi ih prilagodili. Godine 1986. kompanija Cupru Min je započela rušenje rudnika. Oni su krenuli ka selu Geamana gde je još 1.000 ljudi živelo. 30 godina kasnije, dolina Šesi postala je ogroman sliv.

Geamana: selo je zarobljeno, njegovo okruženje postavljeno na otpad

Taložnik Geamana sada pokriva površinu od preko 130 hektara i širi se za jedan santimetar svake godine. Bez obzira na životnu sredinu, više od 130 miliona tona jalovine je ispušteno u njega sa 14.000 tona koji stiže svaki dan. Ovaj kiseli mulj sadrži razne metale kao što su bakar, gvožđe, cink, olovo i arsenic.

Nevažna prerada otpadnih voda

Pre 1993. godine ispuštanje u vodene tokove sadržalo je veoma malo metala u celini. Ali kada je postalo suviše teško prodati gvoždane sulfate (za proizvodnju sumporne kiseline), kako je ranije bilo, postrojenje je počelo da ih otpušta u vodene tokove. Od tada, metali i kiselina vode su značajno povećani. Ovaj fenomen, pod nazivom "drenaža kiselog rudnika", treba da se suprotstavi deponovanju ogromnih količina kreča u jezero i stvaranjem basena za dalji tretman nizvodno. U teoriji, takve mere garantuju da otpadne vode ostanu neutralne i čiste. Ipak, izveštaj Francuske geološke ankete 2000. godine utvrdio je da je pH vode veoma kiseo (2.7). Uticaj je meren na udaljenosti od 5 km od reke Šezi do njenog ušća u Ariš.

Ponavljajuće ozbiljne nesreće

U septembru 2004. godine stotine kubnih metara zagađene vode propuštale su iz taložnika sa zagađenjem zabelženim u blizini Turda, 80 km dalje nizvodno. U 2008. godini zabeleženo je hiljade mrtvih riba koje su plutale na reci Arieš tri dana, kao rezultat toga što je Cupru Min zaboravio da aktivira određene upravljačke uređaje. U 2011. godini, nakon eksplozije cevi, stotine tona rudarskog otpada su ispuštene i prodrle u Arieš, itd. Svake godine lokalne vlasti nametnuju novčane kazne na Cupru Minu (2.500 € u 2004), ali to nije ništa u poređenju sa štetama koje su prouzrokovane i naizgled nema uticaja na ponašanje rudarske kompanije.

Stalno zagađenje u region

Kao što je BRGM naglasio u svom izveštaju iz 2000. godine, "koji se javlja na nekoliko različitih nivoa širom lokaliteta, acidizacija i kretanje metala negativno utiču na region i na podzemnu i površinsku vodu." Studija iz 2004. godine od strane Srbina M. et. al. utvrdio je da četiri glavna rudnika na ušću reke Arieš (Rosia Montana, Rosia Poieni, Baia de Arieš i Iara) imaju direktan i značajan uticaj na vodotoke, podzemne vode i zemljište, kao i na floru

i faunu.

Potrebne su hitne ekološke okolnosti

Direktor Cupru Min-a garantuje da nema rizika od zagađenja povezanih sa rudarskim poslovima njegove kompanije. Istovremeno, vlasti su tihe što se tiče nezgoda i ponavljajućih incidenata zagađenja vezanih za ovu ili bilo koju drugu korporaciju. Lokalne asocijacije se trude da čuju svoje glasove o ozbiljnosti štete nanete ljudskom zdravlju i životnoj sredini u ovom rudarskom regionu. U takvoj pozadini, nije čudno što je 21. jula 2016. godine Evropski sud pravde osudio Rumuniju zbog kršenja obaveza iz Direktive 2006/21 / EU o upravljanju otpadom iz rudarskih industrija.